

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:
Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden
mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v
„Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 243.

V Ljubljani, v ponedeljek 23. oktobra 1899.

Letnik XXVII

Razkrinkana častikraja „Narodova“.

Zgodila se je politična grdobija prve vrste, tako nizkotna, tako podla, da jednake ne pozna zgodovina naših strankarskih bojov in da se je mora v dno svoje duše sramovati tudi zadnji pristajaš tiste stranke, ki je na svojo zastavo zapisala liberalno ime.

V izberi sredstev niso bili liberalci nikdar preveč tankovestni, ali da bi se posluževali tako nehonetnih in izdajalskih sredstev, kakor se je sedaj izkazalo, da jih rabijo, tega bi nikdar ne bili pričakovali.

V petkovi številki je »Narod« objavil od žida Penižeka nastopno telefonično poslano poročilo:

Razkrinkani dr. Šusteršič. — Dunaj, 20. oktobra. Na mesto dr. Ferjančiča je bil danes izvoljen podpredsednikom poslanske zbornice poljski poslanec Piętak. Ferjančič je padel, ker se je njegovi kandidaturi uprla nemška klerikalna stranka. V današnji seji je češki poslanec dr. Pacak stopil k načelniku nemške klerikalne stranke dr. Kathreinu in ga je vprašal: Kaj pa imate vendar proti dr. Ferjančiču? Na to pa je Kathrein, vidno nevoljen in silno razburjen, rekel: Kaj pa hočete od mene? **Obrnite se do dr. Šusteršiča: Ta je vsem členom nemške katoliške stranke pisal pisma, v katerih jih je prosil, naj ne volijo dr. Ferjančiča, ker je dr. Ferjančič »ein gottloser Mensch und Pfaffenfresser«.** Ta pisma so napotila nemško katoliško stranko, da je strmoglavila dr. Ferjančiča. (Opomba uredništva: Vedeli smo že prej, da se od slovenske klerikalne strani spletkari proti dr. Ferjančiču, ali dokumentarnega dokaza zato nismo imeli. Zdaj ga imamo. Dostavljamo za danes le še, da smo vprašali, če je dr. Pacak pripravljen, izpričati to poročilo, in dobili smo odgovor, da je dr. Pacak naročil, nam to sporočiti, in da je on vsak čas pripravljen to izpričati.

Razkrinkana židovska nesramnost žida Penižeka.

Na prvi hip je moralo to poročilo vzbuditi pri vsakem treznomislem človeku sum, da notica ni resnična, ker je nemogoče misliti, da bi dr. Šusteršič sploh pisal taka, slovenskega poslanca toliko žaleča pisma. Toda določen, dramatičen opis vsega dogodka, kakoršnega je zmožen le nesramen žid v svoji orijentalški domišljiji, je »Narodovim« bralcem trdil, da je notica resnična. Razburjenost je bila zato velika mej ljubljanskimi liberalci in debel kamen, ki je oni večer priletel v okno stanovanja dr. Šusteršičevega, je pričal, kaj hočejo doseči njegovi nasprotniki.

Ko je drugi dan dr. Šusteršič zvedel za brezmejno ostudno in lažljivo vest v »Narodu«, je

nam takoj sporočil, da je notica v »Narodu«, kolikor se njega tiče, od kraja do konca popolno zlagana.

Ob enem je dr. Šusteršič opoldne telefonično sporočil v uredništvo »Slov. Naroda«, da je omenjeno poročilo neresnično, ter da zato nemudoma pošlje »Narodu« popravek in pismo.

Ta popravek se glasi:

Slavno uredništvo »Slovenskega Naroda« v Ljubljani.

Temeljem § 19. t. z. zahtevam, da glede na v Vašem listu z dne 20. oktobra 1899 pod naslovom »Razkrinkani dr. Šusteršič« objavljeno telefonično poročilo z Dunaja, objavite sledeči popravek:

Ni res, da sem jaz kateremu koli članu nemške katoliške ljudske stranke pisal kako pismo, v katerem bi ga prosil, naj ne voli dr. Ferjančiča, ker je dr. Ferjančič »ein gottloser Mensch und Pfaffenfresser«.

Res je marveč, da nisem niti jednemu članu poslanske zbornice kaj pisal v oziru Ferjančičeve kandidature ali sploh o osebi dr. Ferjančiča.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1899.

Dr. Ivan Šusteršič.

Sprejel dne 21. oktobra ob 1. uri popoldne.

J. Nolli.

V Ljubljani dne 21. okt. 1899.

Slavno uredništvo »Slovenskega Naroda« v Ljubljani.

Sklicujoč se na zajedno poslani Vam stvarni popravek, dostavljam še, da zajamčim s svojo častno besedo, da nisem niti jednega pisma pisal v zadevi dr. Ferjančičeve kandidature kateremu koli poslancu katoliško-ljudske stranke. Pripravljen sem vsakemu, ki dokaže, da sem jaz kako tako pismo pisal, plačati svoto 1000 gld., z besedami: en tisoč goldinarjev, in hvaležen Vam bodem, če to tudi v Vašem listu objavite. Meni se dozdeva, da Vaše zadevno poročilo sloni na mistifikaciji, in jaz bodem porabil vsa sredstva, da pridem tej mistifikaciji na sled. Če hočete poleg mojega stvarnega popravka tudi te vrstice lojalno objaviti, me bode veselilo. V popravek jih nisem mogel sprejeti, ker presežajo zakonite meje stvarnih popravkov.

Spoštovanjem

Dr. Ivan Šusteršič.

Nadalje je dr. Šusteršič takoj brzojavil dr. Kathreinu, proseč ga pojasnila o tej zadevi.

Dr. Kathrein je še v soboto zvečer brzojavno odgovoril tako-le:

Dr. Šusteršič

Laibach.

Ich habe weder mit dr. Pacak noch mit irgend jemand andern über Sie oder über angebliche Briefe von Ihnen gesprochen. — Ich weiss nichts von Ihnen, es ist mir nicht bekannt, ob Sie Briefe geschrieben haben.

Dr. Kathrein.

Slovenski se glasi odgovor:

Jaz nisem ne z dr. Pacakom ne s komurkoli drugim govoril o Vas ali o mo-

rebitnih Vaših pismih. Jaz ničesar ne vem o Vas in mi ni nič znano, če ste pisali kako pismo.

Sedaj pa svet sodi skrajno lažljivost poročila »Narodovega« dunajskega poročevalca žida Penižeka. Čifutska umazanost nesramne laži trosečega poročevalca Penižeka je tolika, da se drzne dobesedno citirati besede, katerih pa dr. Kathrein nobene ni spregovoril.

Hujše zlobnosti si pač ne moremo misliti, vzlasti ako pomislimo, da je pri tem očiten namen, uničiti dobro ime po skrajni krivičnosti napadenega dr. Šusteršiča.

Razkrinkana častikraja »Narodovega« uredništva.

Kar je »Narod« pisal v petek v telefoničnem poročilu z Dunaja, za to je odgovoren žid Penižek, in »Narodovo« uredništvo v toliko, v kolikor se v opombi strinja s poročilom in dostavlja, da je dr. Pacak pripravljen to poročilo tudi kot resnično izpričati.

Vsakdo bi mislil, da se je »Narod« v taki važni zadevi, kjer se gre za napadeno čast odličnega v javnem življenju delujočega moža, obrnil na dr. Pacaka ter da ga je ta pooblastil sporočiti, da je pripravljen vsak hip to notico izpričati kot resnično. Toda »Narod« ni tega storil, on se je zanesel na žida Penižeka in na svojo zlobnost ter v uredniški pripombi oprt na te priče zatrjeval, da je poročilo resnično. Dr. Šusteršič se je obrnil brzojavno z Dunaja, kamor je šel, da razkrinka to brezmejno perfidno časnisko podlost, na poslanca dr. Pacaka, kateri mu je iz Kutnovega poslal nastopni odgovor:

Dr. Šusteršič

Wien.

Ich habe weder mit dr. Kathrein noch mit einem Correspondenten über Sie gesprochen

Dr. Pacak.

Pri teh dejstvih mora vsakdo obstati in strmeti nad frivolnostjo in lažljivostjo »Narodovih« liberalcev. Torej ne dr. Kathrein ne dr. Pacak, nobeden ni nobene besede govoril ne o pismih, ne o dr. Šusteršiču. In vendar »Narod« s tako drzno perfidnostjo nastopa proti dr. Šusteršiču ter ga brez najmanjšega povoda izroča zasmehu in obsodbi vsega slovenskega naroda!

Ali si moremo še kaj podlejšega misliti? — Da, še nekaj gršega in ostudnejšega je pri tem. »Narod« je v soboto vedel, da ga je žid Penižek nalogal. »Narod« je dobil opoldne po telefonu od dr. Šusteršiča sporočilo, da je vsa notica neresnična, ob dveh je imel »Narodovo« urednik v rokah formalen popravek dr. Šusteršiča in posebe še pismo, v katerem pod častno besedo izjavlja dr. Šusteršič, da je poročilo o njem neresnično, da mora biti mistifikacija, ter ponuja 1000 gld. vsakomur, kedor mu dokaže, da je le jedno samo pismo pisal kakemu poslancu katoliške ljudske stranke o zadevi dr. Ferjančičeve kandidature v predsedstvo.

5 1/2 h

„Narod“ je vse to vedel v soboto, a ni v sobotni številki z nobeno besedico črnil o tem, pač pa je napolnil skoraj celo številko z najgršimi napadi, z najostudnejšimi psovki na dr. Šusteršiča rekoč: Mi imamo opraviti samo z izredno grdobijo, smrdljivo intrigo in s političnim nasprotnikom, ki jo je uprizoril.

Da, bolj izredne grdobije, bolj smradljive intrige je ni, kakor jo je uprizoril „Narod“ proti dr. Šusteršiču in sicer, kakor spričujeta klasični pričel dr. Kathrein in dr. Pacak, brez najmanjšega dokaza.

Našim somišljenikom!

Dolžnost naša je, da smo se najodločnejše potegnili za dr. Šusteršiča, čegar osebna čast je bila tako skrajno perfidno žaljena. Toda varali bi se britko mi vsi, ko bi živeli v tej veri, da se tukaj gre za osebo dr. Šusteršičevo; tu se gre zato, da hoté naši liberalci vničiti dr. Šusteršiča, ker stoji na čelu našega katoliško-političnega društva ter je jeden najvglednejših, najvplivnejših in najbolj delavnih voditeljev katoliško-narodne stranke. Gre se za čast naše stranke!

Tako moramo umevati vso zadevo, ker jo tako umevajo tudi Narodovci. Sobotni „Narod“ namreč piše:

„Za našo narodno stranko pa iz tega izhaja važen pouk. Šusteršičevo postopanje je dokaz, da s klerikalno stranko, ki jo vodi tak mož, sploh nikaka zveza ni mogoča, da s tako stranko ni mogoče nikako skupno delovanje, da je vsako skupno delovanje ž njo na škodo narodni stvari in na kvar narodni stranki. To naj bi že vendar uvideli tisti, ki vedno škofu pod talar silijo (pristen dr. Tavčarjev izraz. Op. vred. „Slov.“) in ki so radi vsakega poštnega pečata pripravljeni kapitulirati pred stranko, katere vodja se ne sramuje uprizarjati spletke, kakršna je spletko proti dr. Ferjančiču.“

Da, s tako stranko, kakor je Narodova, ki se takih podlih sredstev poslužuje v uničevanje svojih političnih nasprotnikov, s stranko, katere glasilo tako nečuvno grdo napada tudi ob tej priliki našega vzornega škofa, je nemogoče skupno postopanje, ker bi bilo to v neizmerno kvar našemu narodu.

Glavni povod tega popolno s trte zvitega napada na dr. Šusteršiča je brez dvojbe tudi bližnji občni zbor kmetijske družbe. Uprav po vplivu dr. Šusteršiča so imeli na zadnjem občnem zboru naši ogromno večino, katero jim je liberalna manjšina nasilno zaplenila; kaj je nujnejše torej, da liberalci padejo z loparjem po dr. Šusteršiču, seveda ker družega nimajo z najnesramnejšimi lažmi. Zato pa je najboljši odgovor na take podlosti, da naši somišljeniki pridejo v četrtek v obilnem številu na zbor kmetijske družbe.

Dr. Šusteršič pa naj je zagotovljen naših iskrenih simpatij v trenutku, ko mora po nedolžnem prenašati tako vnebovpijoče krivice. Prepričan naj bo, da upravitelj krivičen napad nanj od strani liberalcev bo le v korist dobri stvari, katero zastopa. Ako kedaj, ima vzlasti po teh dogodkih katoliško-narodna stranka povoda dovolj, tesno se oklepati dr. Šusteršiča, katerega nam Bog ohrani še mnoga leta!

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Volitev zborničnega predsedstva in nje posledice. V petkovi seji poslanske zbornice je zmagala večina nad levičarji in vlado, ker se je vkljub vsem spletkam od leve in desne hrabro in odločno potegnila za svoja kandidata Pientaka in Lupula ter z njima tudi prodrila. To pa grozno boli levičarje in tudi vlado, ker sta oba faktorja uvidela, da se ne bo dalo vladati brez desnice ali celo proti njej. In res se govori, da hoče vlada izvajati iz tega posledice. »Freie Stimmen« poročajo namreč z Dunaja, da namerava vlada razpustiti državni zbor in takoj razpisati nove volitve, da se tako zmaščuje nad desnico, ki je pri volitvi podpredsednikov izvršila velik prestopok proti vladi sami. — Omenjenemu listu že smemo verjeti, ker je kot nemško-nacionalno in Slovonom skrajno sovražno glasilo v prav ozki zvezi z dunajskimi vodivnimi krogi.

Razprava o vladni izjavi. V jutrišnji seji se prične, kakor znano, v poslanski zbornici razprava o izjavi, ki jo je oddal v ime nove vlade nje kabinetni načelnik grof Clary. Do včeraj je bilo oglašanih nič manj kot 63 govornikov, mej temi le 17 desničarskih poslancev. Jako značilno je, da so oglašeni vsi kot contra-govorniki. Izmed članov slov. krščanske narodne zveze so oglašeni posl. Biankini, dr. Bulat in dr. Sileny. Nadalje bodo izmed desničarjev govorili še proti vladni izjavi posl. Palffy, Pacak, Stransky, Kramar, Herold, Engel, Jaworski in dr. Prvih 14 govornikov je levičarjev.

Boj za kvoto se v kratkem prične. Minule dni so se vršila posvetovanja v Budimpešti mej obema kabinetnima načelnikoma in finančnima ministroma, sedaj se pa kmalu prično dogovori mej obema kvotnima deputacijama. Škoda za čas, ki ga bodo potratili delegati s temi razpravami, dosegle se itak ne bo nič, do sporazumljenja tudi sedaj ob zadnjem trenutku ne bodo prišli. Mažarski delegatje se bodo najkrepkeje ustavljali vsakemu povišanju njih kvote. Morda se pozneje znova prično dogovori mej obema vladama, katerih uspeh bo pa istotako ničev. S tem bomo pa srečno prijadrili v četrti štadij: nova razsodba vladarjeva, in sicer ne kakor prejšnja leta v korist Mažarom, marveč v korist avstrijskim davkoplačevalcem. Z jedno besedo: Vladar avstrijski in ogerski bo povišal ogersko kvoto. O tem so tudi Mažari že popolno prepričani in člani takozvanega Lloydovega kluba so o tem informovani iz najzanesljivejšega vira.

Kompromis mej Staro- in Mladočehi. Pogajanja mej zastopniki imenovanih dveh čeških strank glede nameravanega kompromisa precej dobro napredujejo. Zaupniki staročeske stranke so se včeraj posvetovali o tej zadevi in izvolili izvršilni odbor, kateri ima nalog stopiti v dogovor z zaupniki Mladočehov ter delati na to, da se nasprotja mej obema narodnima strankama čim preje poravnajo ter obe stranki skupno postopati v vseh postavodajalnih zastopih. Kaj se godi v tem oziru v mladočehskem taboru, še ni znano, gotovo pa je, da voditelji te stranke ne bodo smeli prezreti dobre volje Staročehov, tem bolj, ker je skupno postopanje v politiki bolj ko kedaj poprej nujna potreba.

Italijanski kabinet in parlamentarna opozicija. V kratkem se otvori zasedanje italijanskega parlamenta in tedaj pride na dnevni red zopet volitev predsedstva. V zadnjem zasedanju je bil po odpovedi Zanardellijevi izvoljen poslanec Chinaglia, kateri je pa v poznejši dobi pokazal toliko nezmožnosti, da ga sedaj ne mara niti vlada in njena stranka, niti opozicija. Treba bo toraj izbrati novega moža in s tem se prične ljuti boj mej vlado in opozicijo. Poslednja je pridobila zase zopet Zanardellija, kateremu nasproti bo vlada težko postavila sposobnega moža in je zato v ne malih skrbeh. Ima pa vlada pripravljenega nekega Biancherija, kateri prekaša tudi opozicijskega kandidata, in bi morali opozicijski poslanci, ako res prevzame kandidaturo poslanec Biancheri, kar je pa še zelo negotovo, odložiti svoja bojna kopja in se udati nemili usodi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. oktobra.

(»Fej takim Slovencem!«) vpije sobotni »Narod« o tistih namišljenih klerikalcih, ki so baje pisma pisali zoper Ferjančiča. Nam se zdi, da imamo po zadnjih dogodkih preklicano več pravice, da ponovimo isto, le da namesto imena »Ferjančič« postavimo ime: Šusteršič! »Narod« bi bil torej moral pisati: »Boštijana Žvana morilec in spletkar proti dr. Šusteršiču — to dvoje oseb ta teden najbolj zanima Ljubljančane. Blaž Ravnik še ni do cela razkrinkan, spletkarije proti dr. Šusteršiču pa že poznamo. Ker je dr. Šusteršič vpliven politik katoliške narodne stranke, zato so spletkarili slovenski in nemški liberalci na Kranjskem proti njemu že od prvega početka; ker ni liberallec, so ga hoteli vreči, najvelja, kar hoče. ... In izšel je sobotni »Narod« s svojim podlim telegramom, s svojimi izdajalskimi, gnusnimi trditvami. In zašumel je ves liberalni gozd...

A z žalitvijo dr. Šusteršiča je kruto razžaljen ves pošten naš rod! Tega so krivi s svojo blaznosovražnostjo do vsega katoliško-narodnega, s svojo nizko zavistjo proti vsemu, kar ni liberalno, tega so krivi naše narodne izdajice, ki hočejo podreti, ponižati in poteptati v prah, kar jim je na poti, in naj zajedno tudi ponižajo in poteptajo čast vsega naroda! Fej takim Slovencem! Para ne najdejo niti med Zulukafrim in Bazuti! Ali bi ne bilo opravičeno, če bi bil »Narod« pisal tako? Zamenil naj bi bil le ime, pa bi bil pisal prežalostno resnico, resnico obenem sam o sebi!

(Na občni zbor kmetijske družbe!) Kmetje, se se živo spominjate, kako so Vam pri zadnjem občnem zboru kmetijske družbe liberalci ukradli volilno pravico. Iz cele dežele prišli ste skupaj, da bi volili v odbor družbe može, katerim ste zaupali. To pa liberalcem ni bilo všeč, ker ti ljudje ne marajo, da bi kmet imel sploh kje kaj govoriti. Razgnali so siloma občni zbor. To vsi dobro veste. Še Vas peče v duši, kako so Vas, poštene in mirne slovenske kmete, takrat psovali in surovo zmerjali. Še pomnite, kako so v svojih listih Vam očitali, da ste z nedostojnim obnašanjem razgnali zbor. To so si upali storiti ljudje, kateri so shod sami razgnali, kakor ste se prepričali na lastne oči in na lastna ušesa! In ti ljudje si drznejo Vam očitati surovost! Celo po nemških liberalnih listih očitali so Vam surovo in silovito nastopanje. Tako se je pred vsem svetom na nesramen način grdil naš pošten slovenski kmetovalec. In ti ljudje si upajo sedaj trditi, da so prijatelji kmetov! Noben zaveden kmet jim ne bode verjel. Dne 26. oktobra, to je v četrtek, dopoldne ob 1/9. uri, bode se nadaljeval občni zbor v »Sokolski dvorani« v »Narodnem domu« v Ljubljani. Takrat bo prilika, da daste zavedni kmetje odgovor na vsa brezsramna zasramovanja, s katerimi so Vas obsipali liberalci. V kmetijski družbi imej besedo kmet. Kmetijska družba ni last liberalcev, temveč last našega kmeta. Ako Vam sedaj zviti liberalci pripovedujejo, da v družbi nečejo politike, ne verujte jim, ker zopet Vas hočejo preslepiti. Vi poštene kmetje niste hoteli zanesti politike v družbo, Vi ste hoteli samo voliti v odbor može svojega zaupanja. In to bodele storili tudi v četrtek in ako pridete vsi, bo zmaga tudi Vaša. Res je težko, odhajati od doma in res so s tem združeni stroški. Ali enkrat je treba žrtvovati se, saj se gre za Vaš lastni blagor. Družba bo potem res Vaša, bo res kmetijska. V četrtek toraj v Ljubljano, v »Narodni dom«!

(Non olet...) Ne diši, nikakor ne diši »Narodovim« mazačem ideja o škofovih zavodih. To vemo, in za kaj, tudi vemo in smoglasno povedali v sobotnem uvodnem članku. Originalno, prav po »Narodu« originalno pa je to, kar z devizo »Proti zavodom!« mažejo liberalni mazači v uvodniku »Škofov harač III.« Presvetlega knezoškofa potiskajo v zvezo z Nemci, ker je poprosil miloščine za svoje zavode tudi pri Nemcih. Sancta simplicitas! Vidi se, da liberalce vendar le peče njih dasi tópa vest radi njihove izdajalske lige z nemškim nacionalstvom. Škof torej ne bode škof vseh svojih dijecezanov?! Če pa je škof vseh, slučajno tudi nekaterih odstotkov Nemcev, potem je — nemčur! In če varuje poštena prava vseh, slučajno tudi dotičnih Nemcev, potem se je ponižal, govoril svoj »pater peccavi« in nehal biti — slovenski škof! O ti fantastično-gorostasna liberalska zmedenost! Vsi vi »narodnjaki« okrog »Naroda«, vsi skupaj bi morali tudi v narodnem oziru iti v šolo k škofu.

(Nekaj graških akademikov) se je zaletelo v — odprte duri. Zgled nemških buršev, ki vladajo s pomočjo ulice vso Avstrijo, je bil za nekatere slovenske dijake v Gradcu prezapeljiv, da ga ne bi posnemali. Začutili so namreč te dni srčno potrebo, da tudi oni posežejo dejansko v visoko politiko. Seveda jim ne more nikdo kratiti pravice do blamaže. V soboto 21. t. m. zvečer se je zbralo v »Triglavovi« čitalnici nekaj dijakov, da javno izrazijo svojo ogorčenost radi izdajalskega postopanja dr. Šusteršiču in stranki, kateri pripada. Udrihali so po dr. Šusteršiču, ker je baje

v nekem dopisu v »Vaterlandu« imenoval Celje »fremdes Gebiet« in ker je baje na najpodležji način agitiral pri nemški kat. ljudski stranki zoper izvolitev dr. Ferjančiča. Seveda ni tem zrelih politikom palo na um, da bi se sami prepričali, jeli dr. Šusteršič res pisal oni članek v »Vaterlandu«, je-li res oni dopisnik označil Celje za nam »fremdes Gebiet«, je-li istinita vest, da je dr. Š. deloval pri nemški kat. ljudski stranki zoper dr. F. Vseh teh pomislekov niso uvaževali, ampak slepo verjeli nezmotnemu in resnicoljubnemu »Sl. N.«, da so le mogli lopniti po klerikalcih. Sprejeli in podpisali so izjavo, ki jo v kratkem priobči »Sl. N.« v grozo in strah vseh klerikalcev, izjavo, ki naj slovenskemu svetu priča o trezni premišljenosti in politički zrelosti akademične mladeži v Gradcu. — Radovedni smo, kdaj sedejo ti modri politiki na sodni stol ter začno razmotrivati in soditi dejstvo dr. Tavčar-Schwegelove zveze in kako se izrazijo o ti slovensko-nemški mes-ali-anci na Kranjskem.

(Gospod Jakob Gruden,) zlatomašnik umirovljeni župnik, stanujoč v Leonišču, ki je nevarno obolel ter bil danes previden s sv. zakramenti za umirajoče, priporoča se vsem prijateljem in znancem v molitev.

(Kacih 400 let) je preteklo od zadnje slovenske protestantske propovedi v Ljubljani. — Tako poroča sobotni »Narod«. Kdo pa jo je imel pred »kacimi« 400 leti? Luter ne — ker takrat še ni odpadel. Primož Trubar še manj, ker se je porodil še le 1508... Smola! Vendar bi bili vprašali Korla Slanca, ki ima vso protestantsko zgodovino v mezincu na nogah — predno kaj pišete!!

(Javno predavanje.) Prihodnjo sredo bode v veliki dvorani »Katoliškega doma« predaval dr. Aleš Ušeničnik »O vzrokih brezverstva«. Vse prijatelje in neprijatelje vabi k obilni udeležbi odbor »Slovenske krščansko-socijalne zveze«.

(Slovensko gledališče.) V sredo dne 25. t. m. poje se po večletnem prestanku prvič v tej sezoni prekrasna Smetanova opera Prodana nevesta. Glavne vloge so sledeče razdeljene: naslovno ulogo poje gospodična Noemi, ulogo Kecal poje gospod Pestkowski, Jankota gospod Desari, Vaška gospod Pavšek; nadaljne vloge izvajajo gospa Inemannova, gospa Polakova in gspč. Bitenčeva, ter gospoda Nolli in Štamcar. Ulogo vodje komedijašev igra gospod Inemann.

(Premestitev sodišča iz Zatičine v Višnjogoro) se izvrši v decembru prihodnjega leta, ker je v gradu, kjer bodo nastanjeni uradi, potrebno mnogo popravil.

(Škofovska posvetovanja) se vrše 7. novembra v knez nadškofski palači na Dunaju.

(V »Alojzijevišču«) je sedaj 56 gojencev.

(Razžaljenje veličanstva.) Mestna policija je zaprla nekega Slatiča, ki je z različnimi nedostojnimi izrazi metal ob tla vojaško svetinjo. Mož je bil vinjen, jedna priča se pa tudi do danes še ni streznila.

(Efektno tombolo) je dovolilo ministerstvo gasilnemu društvu Predvorom v društvene namene.

(»Hrvatske narodne pjesme«.) »Matica hrvatska« je izdala prvi del narodnih junaških pjesmij (muamedovskih). Knjiga je lepa in broji 672 strani.

(Ogenj v dimniku.) Včeraj se je užgalo v Hauptmannovem dimniku na sv. Petra cesti. Predno so došli ognjegasci na lice mesta, pogasili so ogenj že domačini.

Leštilni odtiskalni papir, odlikovan na svetovni razstavi v Čikógi. Preprosto uporabljiv za posnemanje poljubnega lesorja pri pohištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki **BRAFA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-7

(Aretovana tatica.) V Trstu so aretovali 20-letno dekle Marijo Novak iz Knežaka, ki je pred dnevi svojemu gospodarju ukradla 130 gl. Z denarjem je s svojim prijateljem ušla v Benetke, a ko jima je pošel denar, vrnila sta se v Trst — v roke pravici.

(Podtivilski ropar — ujet.) Ljubljanski policiji se je posrečilo dobiti moža, ki je hotel postati romantična prikazen podtivilskih gozdov. Kakor znano, je pričel svoje delo preteklo saboto z napadom na dve dami. Sum se je obrnil na nekoga, ki je tisti dan beračil po Ljubljani, in mestna policija mu je bila tako za petami, da je mož šel na Žabjak in se sam ovadil. Dejal je, da ga je k napadu gnala revščina in da je konečno moral kaj zavžiti. Konstatovalo se je, da je uropani denar res zavžil — »pri Lahu«. Predrznemu tičku je ime Feliks Slabina, krojaški pomočnik. Rojen je v Ljubljani pred 35 leti. Mož se je po daljši odsotnosti vrnil v Ljubljano in tu je v najkrajšem času se povspel do ljubljanske znamenitosti. Sedaj bode ta znamenitost dalje časa shranjena na Žabjaku.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. oktobra. Velika ogorčenost vlada v parlamentarnih krogih nad židom Penižekom zaradi njegovih škrajno lažljivih poročil, v katere je zapletel poslanca dr. Katreina in dr. Pacaka.

Budimpešta, 23. oktobra. Grof Clary je včeraj zjutraj dospel z Dunaja.

Dunaj, 23. oktobra. Grof Clary je v Budimpešti danes poročal cesarju o svojih razgovorih z raznimi poslanci in voditelji strank. Clary se je tudi z ogerskimi ministri razgovarjal glede nagodbenih vprašanj.

Dunaj, 23. oktobra. Delegacije bodo baje sklicane sredi meseca novembra, govori se, da bo dotlej že v veljavi določilo kvote ter da bota delegaciji in kvotna deputacija zborovali ob istem času.

Dunaj, 23. oktobra. Odpoved nadvojvodinje Štefanije vsem pravicam nadvojvodinje se je že izvršila na tistem; poroka bo sredi prihodnjega meseca.

Levov, 23. oktobra. Zastopniki poljske ljudske stranke so imeli včeraj v Ropčicah shod. Poslanci Winkovski, Stapinski, Krempa, Stojalovski in Šajer so nastopili proti poljskemu klubu ter se izrekli proti temu, da bi se poslanci ljudske stranke pridružili poljskemu kolu.

Praga, 23. oktobra. Iz Kolina in Plzna poročajo o večjih demonstracijah v soboto in včeraj zvečer. Kolin demonstruje z zastavami.

Praga, 23. oktobra. Shod zaupnikov staročeske stranke zahteva v posebni resoluciji nadomestilo za razveljavljene jezikovne naredbe, ter se izjavlja popolno solidarnega s sklepi Mladočehov in konservativnih veleposestnikov. Konečno priznavajo potrebo obstoja desnice ter polagajo poslancem na srce, naj se bore za pravično preosnovo volilnega reda in za trajno spravo na podlagi popolne enakopravnosti z nemškim delom. — Slednjič je shod izvolil zaupnike v dosego popolnega kompromisa z Mladočehi.

Holešov, 23. oktobra. Sinoči so bili zopet večji izgredi. Pri raznih židovskih hišah so demonstrantje pobili okna, udrli v dve prodajalnici, kjer so provzročili veliko škodo, in zažgali neko drugo hišo. Množica

je pozneje napadla orožnike, ki so z orožjem v roki delali mir. Tri osebe so ubite, nekaj ranjenih. Vojaštvo je šele storilo konec nemirov.

Vojska v Južni Afriki.

Radost angleških krogov je nepopisna, odkar jim je državni podtajnik Balfour naznanil v zbornici zmago angleških čet nad Buri pri mestecu Glencoe, jug.-zah. od Dundee. Toda prav mogoče je, da je to veselje prezgodnje, kajti z jedno dobljeno bitko še ni dobljena popolna zmaga; poleg tega so pa angleške izgube tudi tolike, da so njih bojne vrste prav dobro decimirane.

Buri si pa morajo sami priznati, da so sami šli v nastavljen past, predno jim je došla pomoč od zahodne strani. Niti obeh glavnih armad niso združili na osodepolnem mestu a so se vendar s petimi topovi upali nad precej številnega nasprotnika. Ko bi bili z ofenzivo odlašali tako dolgo, da jim dojde nujno potrebna pomoč, ali pa, kar bi bilo vsekako najumestnejše, vztrajali na prvotnem, vsestransko zavarovanem gorskem mestu ter se tu omejili na uspešno defenzivo, bi bilo za nje mnogo ugodnejše.

Kakor je razvidno iz najnovejših poročil, vjeli so Angleži tudi tri izkušene voditelje burskih čet. Ta izguba je zelo občutna za Bure, katerim ne preostaja izkušenih voditeljev, toda vsekako so še na boljem, kakor pa Angleži, ki so že v prvi »zmagoviti« bitki izgubili kar 21 častnikov: 1 generalnega pobočnika, 3 polkovnike, 4 majorje, 9 stotnikov in 15 pobočnikov.

London, 23. oktobra. Uradna brzojavka iz Ladysmitha, oddana v soboto zvečer, pripoveduje, da je isti dan zjutraj ob 4. uri odrinila malone cela angleška armada iz tabora proti Madderbridge blizu Elands-laagde pod poveljstvom generala Francha, konjeniki, topništvo in pehota. General White jim je sledil z drugim oddelkom. Boj je trajal celi dan in Buri so se krepko ustavljali, streljajoč z višav na nasprotnika. Popoldne ob štirih so se šele Angleži polastili peterih topov in zapodili burske čete. Konjeniki zasledujejo sovražnika. Buri so imeli skupno do 2000 mož.

London, 23. oktobra. Angleži so pričeli z ofenzivo ter so pri Klandeslatu premagali Bure.

Kapstadt, 23. oktobra. Angleške čete so premagale Bure pri Elands-laagde, na vzhodu od Glencoe. Buri, ki imajo večjo izgubo, so morali bežati. Angleži so izgubili nad sto mož; mnogo Burov so Angleži vjeli, mej temi voditelje Kocka, Schiela, poveljnika nemških prostovoljcev, ter nečaka generala Jouberta. — Pri Glencoe se je pričel včeraj popoldne nov boj.

Izvanredni občni zbor „Posojilnice v Košani“

vršil se bo

dné 12. novembra t. l. po večernici
v farovžu pri sv. Mihelu.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
2. Volitev novih odbornikov.
3. Razni nasveti.

851 1-1

Načelstvo.

Koverta s firmo
priporoča
,Katol. Tiskarna,
v Ljubljani.

Št. 35877.

Razglas.

850 3-1

V smislu § 37 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so

proračuni o dohodkih in stroških za l. 1900

1. mestnega zaklada;
2. mestnega ubožnega zaklada;
3. zaklada meščanske imovine;
4. ustanovnega zaklada in
5. mestne elektrarne

že sestavljeni in bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni in sicer **od 19. oktobra do 2. novembra t. l.** na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 30. septembra 1899.

Prodaja njiv.

Gospoj **Emiliji Ambrož** lastne njive na Ilovici blizu Ljubljane v izmeri 11 oralov 245 □ sežnjevo bodo se

v sredo, dné 25. oktobra, ob 2. uri popoldne

na licu mesta na drobno prodajale.

846 2-2

Pojasnila daje **dr. Fran Vok**, c. kr. notar v Ljubljani.

!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899: čez 2 milijona gld.

Denarni promet v devetih mesecih: čez 6 $\frac{1}{2}$ milijona gld.

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče štev. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

 4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld. čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899:
2,112.219 gld. 99 kr.

Promet v 9 mesecih od 1. jan. do 30. sept. 1899:
6,757.658 gld. 53 kr.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.
— Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 10. oktobra 1899.

853 1

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v St. Vidu nad Ljubljano.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Dr. Janko Brejc,
odvet. koncip. v Ljubljani.

Odborniki:
Dr. Andrej Karlin.
gimn. profesor v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Mattja Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške
blagajne v Ljubljani.

Jost Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Dr. Viljko Schweitzer,
odvetn. koncip. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušentčnik,
stolni vikar v Ljubljani.

„Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo“,
pisarna v Šelenburgovih ulicah št. 3
v Ljubljani,

sprejema in izplačuje

hranilne vloge vsaki dan in
obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %

od dné vložitve do dné vzdige brez od-
bitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge zavodov in slovenskih
društev ter delavcev in poslov obrestuje celo
po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot goto-
vina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. Hudnik,
predsednik.

757 12

Mlin

na tri tečaje in stope
v dobrem stanu

pet minut od farne cerkve sv. Trojice pri Cirknici
oddaljen, se vsled smrti gospodarjeve proda ali pa dá v
najem. — Ponudbe sprejema prav ondi vdova. 843 1

Koledar

katol. tiskovnega društva za l. 1900,

krasno vezan, z jako zanimivo in rabno vsebino,
z vrtnim koledarjem, z imenikom učencev, z za-
pisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd.
stane v »Katol. Bukvarni« 1 gld. 20 kr. Udom
tiskovnega društva je brezplačen.

Organist in cerkvenik

s plačo 400 gld. se sprejme 834 6-6

na Jesenicah na Gorenjskem.

Razpis dražbe.

Pri farni cerkvi na Premu povikšati
se ima zvonik in se mu napraviti nova
streha. Vse delo je cenjeno na 2271 gl. 93 kr.
Delo se bode oddalo po

dražbi dné 20. novembra t. l.
ob 11. uri zjutraj.

Vložiti je 10% varščine.

852 3-1

Cerkveni stavbeni odbor na Premu, p. Prem,
Notranjsko, postaja Kilovče, 18. oktobra 1899.

Nikolaj Križaj,
župnik, načelnik.

Telefon štev. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

BANKA Maks Veršec
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet štev. 847-533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dné do dné po 4 $\frac{1}{2}$ %.
Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 23. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	99 gld. 85 kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 » 60 »
Avstrijska zlata renta 4%	117 » 40 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 » 50 »
Ogerska zlata renta 4%	115 » 90 »
Ogerska krona renta 4%, 200	95 » 20 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	903 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	368 » — »
London vista	120 » 77 $\frac{1}{2}$ »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 97 $\frac{1}{2}$ »
20 mark	11 » 78 »
20 frankov (napoleonor)	9 » 58 »
Italijanski bankovci	44 » 60 »
C. kr. cekini	5 » 70 »

Dné 21. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	153 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 50 »
Tisne srečke 4%, 100 gld.	137 » 25 »
Dunavske vravnave srečke 5%	126 » 50 »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 » 50 »
Posojilo goriškega mesta	— » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 » — »
Prioritetne obveznice državne železnice	— » — »
» » južne železnice 3%	164 » 25 »
» » južne železnice 5%	118 » 20 »
» » dolenskih železnic 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	155 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 » 30 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	82 » 50 »
St. Genois srečke, 40 gld.	82 » — »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	62 » — »
Ljubljanske srečke	23 » 75 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 » 50 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3140 » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	423 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	71 » 25 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	99 » — »
Montanska družba avstr. plan.	265 » — »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	189 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulani na izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.